

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA A TREIA

CAUZA GOROBET c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 30951/10)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

11 octombrie 2011

DEFINITIVĂ

11/01/2012

Poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Gorobet c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Treia), în Camera compusă din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Santiago Quesada, *Grefierul Secțiunii*,

Deliberînd la 20 septembrie 2011 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 30951/10) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Iurie Gorobet („reclamant”), la 17 mai 2010.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl I. Cebotari, avocat care își desfășoară activitatea în Bălți. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins, în special, că detenția sa într-un spital psihiatric a fost ilegală și a susținut că a avut loc o încălcare a articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, el a pretins că a fost supus unui tratament psihiatric fără consimțământul său, cu încălcarea articolului 3 din Convenție.

4. La 30 august 2010 Curtea a decis să comunice cererea Guvernului. De asemenea, s-a decis examinarea fondului cererii concomitent cu admisibilitatea ei (articolul 29 § 1).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI.**

5. Reclamantul s-a născut în anul 1966 și locuiește în Costești

6. La 25 februarie 2008, aproximativ la ora 21.00, reclamantul a fost vizitat acasă de doi ofițeri de poliție, care l-au invitat să se prezinte la secția de poliție. La început, reclamantul a refuzat, dar după ce a fost amenințat cu

intentarea unui dosar penal pentru refuzul de a se conforma ordinelor legitime ale poliției, el și-a dat acordul.

7. În loc să fie adus la secția de poliție, reclamantul a fost adus de către cei doi polițiști într-un spital psihiatric din Bălți, unde a fost spitalizat fără consimțământul său pentru o perioadă de 41 zile.

8. În primele zile, reclamantul a fost ținut într-o cameră cu persoane care sufereau de tulburări mentale grave, unii dintre care nu erau capabili să-și satisfacă independent necesitățile sale vitale și îl intimidau în mod constant. El a cerut în repetate rânduri să i se permită să ia legătură cu un avocat sau cu familia sa, însă în zadar. Ulterior el a fost transferat într-un salon cu pacienți în stare mai puțin gravă.

9. În perioada aflării sale în spitalul de psihiatrie, reclamantului i-au fost administrate injecții, care îi provocau o stare similară cu paralizia și în urma căroră el își pierdeă cunoștința. De asemenea, reclamantului zilnic i se administra o doză mare de pastile fără consimțământul său. El a încercat să refuze să ia medicamentele; dar s-a răzgândit după ce a fost amenințat că i se va pune cămașă de forță și va fi legat de patul său. Potrivit fișei sale medicale din staționar, reclamantul a primit un tratament pentru depresia paranoică. Fișa medicală a reclamantului nu conținea informații cu privire la riscurile stării sale de sănătate pentru sine sau pentru cei din jur. Fișa conținea un formular prin care reclamantul își dădea acordul pentru tratamentul aplicat și care era completat cu numele reclamantului și avea semnătura lui. Reclamantul a negat faptul că ar fi semnat un asemenea formular și a susținut că aceasta era o falsificare care a apărut pentru prima dată în fișa sa medicală după intentarea dosarului penal (a se vedea paragraful 13 infra).

10. După externarea sa din spital, reclamantul a înaintat demersuri oficiale la Judecătoria Rîșcani, pentru a afla dacă aceasta a autorizat spitalizarea sa forțată. În două scrisori datate cu 27 iulie și 26 decembrie 2008, Judecătoria Rîșcani a negat faptul că ar fi primit vreo cerere oficială de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al reclamantului.

11. La 13 iunie 2008 reclamantul a obținut două rapoarte medicale de la spitalul Rîșcani, prin care se confirma faptul că el nu era dependent de alcool sau droguri, și că el nu suferea de careva tulburări psihice. Raportul cu privire la sănătatea mentală a reclamantului a fost întocmit în urma examinării acestuia de către o comisie din opt medici și a fost semnat, *inter alia*, de către un psihiatru, A.G.

12. De asemenea, reclamantul a solicitat de la policlinica sa și a obținut un document care confirma faptul că pînă la 25 februarie 2008 el nu era luat la evidență în categoria persoanelor care suferă de tulburări mentale.

13. La 29 august 2008 reclamantul a depus o plîngere la procuratură, cerînd ca pe marginea cauzei sale să fie efectuată o investigație și să fie pedepsite persoanele responsabile pentru spitalizarea sa forțată în staționarul

de psihiatrie în mod ilegal și pentru supunerea unui tratament medical fără consimțământul său. El a descris în detalii condițiile sale de spitalizare și tratamentul medical pe care l-a primit, și a susținut că acesta a reprezentat un tratament inuman și degradant. El a declarat că spitalizarea sa a fost posibilă în urma eliberării unui document oficial de către medicul A.G. de la spitalul Rîșcani, prin care reclamantul era trimis la un tratament obligatoriu. Medicul A.G. a eliberat acest document fără a-l examina pe reclamant. Acest document nu era datat, conținea numărul greșit de asigurare socială a reclamantului, și se menționa că reclamantul avea poliță de asigurare medicală, ceea ce nu era adevărat, deoarece în realitate el nu avea asigurare medicală.

14. În cadrul investigațiilor efectuate, procuratura a audiat medicul de familie al reclamantului, care a declarat că pînă la evenimentele din 25 februarie 2008, sora și mama reclamantului i-au spus că ele adeseori aveau neînțelegeri cu el și că el le-ar fi amenințat cu violență și chiar cu moarte, și că în general el avea un comportament foarte ciudat. Medicul de familie a sugerat mamei reclamantului să-l viziteze pe psihiatrul A.G. de la spitalul Rîșcani. În februarie 2008 mama reclamantului a adus la cunoștința medicului de familie că are un document oficial eliberat de către A.G., prin care reclamantul era trimis la tratament psihiatric. Medicul de familie a spus mamei reclamantului că acest document este suficient pentru spitalizarea reclamantului într-un spital de psihiatrie fără consimțământul său.

15. Mama reclamantului a povestit procurorilor că începînd din luna decembrie 2007, cînd reclamantul s-a întors, după o ședere lungă în Federația Rusă, unde lucra, el a început să consume băuturi alcoolice și să manifeste un comportament neadecvat. Sora reclamantului a fost la spitalul Rîșcani și a obținut de la A.G. un document oficial prin care reclamantul a fost îndreptat la tratament psihiatric.

16. Sora reclamantului a relatat procurorilor că reclamantul avea probleme cu consumul băuturilor alcoolice și avea un comportament foarte rău. Ea l-a văzut pe A.G. la spitalul din Rîșcani și i-a cerut o îndreptare oficială a reclamantului la un tratament psihiatric. A.G. a refuzat să elibereze un asemenea document fără a-l examina pe reclamant în prealabil. Ea a început să plîngă și A.G. a cedat. El i-a eliberat acest document și i-a spus să-l contacteze pe medicul de familie pentru a organiza spitalizarea reclamantului.

17. Cei doi polițiști care l-au transportat pe reclamant la spitalul de psihiatrie din Bălți au declarat că la 25 februarie 2008 ei au fost contactați de către medicul de familie al reclamantului, care le-a prezentat un document oficial prin care reclamantul era trimis la tratament. Ei l-au dus pe reclamant direct la spitalul de psihiatrie din Bălți și l-au lăsat acolo.

18. Procuratura a audiat și pe medicul psihiatru A.G., care a declarat că la începutul lunii februarie 2008 el a fost vizitat de către o femeie care s-a plîns de comportamentul agresiv al fratelui său, reclamantul. Ulterior,

reclamantul a fost adus la consultație de către un ofițer de poliție (unul din ofițerii de poliție care l-au arestat pe reclamant) și după o scurtă discuție, medicul a constatat că reclamantul suferea de o obsesie că rudele sale intenționau să-i vândă casa. Medicul a considerat că reclamantul reprezintă un pericol pentru rudele sale și a dispus spitalizarea lui. Ofițerul de poliție l-a dus pe reclamant la spitalul de psihiatrie din Bălți. A.G. a fost întrebat de ce în iunie 2008 a eliberat reclamantului un document prin care a confirmat că acesta nu este bolnav mental. A.G. a răspuns că el a eliberat reclamantului acest document, deoarece acesta i-a spus că el este sănătos și nu a primit niciodată un tratament psihiatric.

19. În perioada investigațiilor, procuratura a cerut reclamantului să treacă un examen psihiatric repetat, pentru a determina dacă el suferea întradevăr de vreo tulburare psihică care a dus la spitalizarea sa. La început, reclamantul a fost de acord; însă în cele din urmă el a refuzat după ce a aflat că trebuia să fie spitalizat timp de trei săptămâni pentru examenul medical în psihiatrie.

20. La 12 iunie 2009 procuratura a emis o ordonanță de încetare a urmăririi penale, constatând că spitalizarea reclamantului a fost prescrisă în mod corect de către medicul A.G., și că în rezultatul refuzului reclamantului de a urma examenul medical, este imposibil de determinat dacă diagnosticul stabilit de medicul A.G. este corect. În ceea ce privește formularul care se pretinde că a fost semnat de către reclamant și prin care el și-a dat acordul pentru spitalizare, se pare că acesta a fost neglijat și că pe parcursul procesului nimeni nu a pus la îndoială faptul că reclamantul a fost spitalizat cu acordul său.

21. Reclamantul a atacat ordonanța menționată supra la procuratura ierarhic superioară; plîngerea sa însă a fost respinsă la 13 iulie 2009.

22. La 23 iulie 2009 reclamantul a depus recurs la Judecătoria Rîșcani. El a susținut, *inter alia*, că același medic psihiatru, A.G., i-a eliberat în iunie 2008 o concluzie medicală, prin care a constatat că el nu suferea de nici o tulburare psihică și că pînă la 25 februarie 2008 el nu se afla la evidență la policlinica sa ca pacient bolnav mental. De asemenea, el a susținut că nu exista o hotărîre judecătorească, prin care s-ar fi dispus spitalizarea în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțămînt al său și că spitalizarea sa era ilegală și arbitrară.

23. La 23 noiembrie 2009 Judecătoria Rîșcani a respins recursul reclamantului pe motiv că el a refuzat să fie spitalizat pentru efectuare a examenului psihiatric.

24. După comunicarea prezentei cauze Guvernului, la 23 aprilie 2010 Procuratura Generală a redeschis urmărirea penală privind pretensele acțiuni ilegale ale personalului medical din spitalul de psihiatrie din Bălți în privința reclamantului. Această investigație este pendinte. Din materialele prezentate de Guvern, se pare că urmărirea penală nu a progresat în perioada

aprilie 2010 și iunie 2011, când Guvernul a prezentat observațiile sale finale pe marginea acestei cauze.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

25. Articolul 11 din Legea cu privire la asistență psihiatrică ("Legea") prevede că tratamentul poate fi efectuat fără liberul consimțământ al persoanei suferinde de tulburări psihice sau al reprezentantului ei legal numai în cazul aplicării unor măsuri medicale coercitive, în conformitate cu prevederile Codului penal, precum și în cazul spitalizării fără liberul consimțământ în conformitate cu articolul 28. În astfel de cazuri, cu excepția celor de urgență, tratamentul se aplică în temeiul hotărîrii comisiei de medici psihiatri.

26. Articolul 28 din Lege stabilește temeiurile pentru spitalizare fără liberul consimțământ. Acesta prevede că persoana care suferă de tulburări psihice poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ, pînă la emiterea hotărîrii judecătorești, dacă tulburarea psihică este gravă și condiționează pericolul nemijlocit pentru sine sau pentru cei din jur; cînd tulburarea psihică este de o așa natură că persoana este incapabilă să-și satisfacă independent necesitățile sale vitale; sau, în cazul în care nu i se va acorda un tratament, tulburarea psihică ar putea să cauzeze un prejudiciu grav sănătății sale.

27. Potrivit articolului 32 din Lege, asupra spitalizării în staționarul de psihiatrie a unei persoane în temeiul articolului 28, decide instanța judecătorească. Spitalul trebuie să depună o cerere de spitalizare în instanța judecătorească, indicînd în cerere temeiurile pentru spitalizare în staționarul de psihiatrie și anexînd copia avizului argumentat al comisiei de medici psihiatri. Potrivit articolului 33, instanța judecătorească care examinează cererea trebuie să ia o decizie în decursul a trei zile de la depunerea cererii, și persoana în cauză este în drept să participe la ședința respectivă. Dacă starea psihică a persoanei este gravă și nu îi permite să se prezinte în instanța judecătorească, judecătorul este obligat să organizeze ședința în staționarul de psihiatrie. Hotărîrea pronunțată la sfîrșitul ședinței constituie temei pentru spitalizarea persoanei fără liberul său consimțământ.

28. Articolul 39 din Lege prevede, *inter alia*, că pacientul spitalizat în staționarul de psihiatrie cu liberul său consimțământ poate ieși din spital pe baza cererii sale personale. Pe de altă parte, pacientul spitalizat fără liberul său consimțământ poate ieși din spital în temeiul avizului comisiei de medici psihiatri sau al hotărîrii judecătorești.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 § 1 DIN CONVENȚIE

29. Reclamantul s-a plîns, în temeiul articolului 5 § 1 din Convenție, că detenția sa în staționarul de psihiatrie a fost arbitrară. Articolul 5 § 1 prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

(a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

(b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărîre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci cînd există motive verosimile de a bănuși că a săvîrșit o infracțiune sau cînd există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvîrșască o infracțiune sau să fugă după săvîrșirea acesteia;

(d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărîtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;

(e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

(f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.”

A. Admisibilitatea

30. Guvernul a susținut că în prezenta cauză nu au fost epuizate căile interne de recurs. În primul rînd, Guvernul a invocat că fiind în detenție reclamantul putea să depună o plîngere la procuratură cu privire la pretinsa detenție ilegală, și că în orice caz, plîngerea reclamantului este prematură, deoarece autoritățile naționale nu au avut posibilitatea să finalizeze urmărirea penală redeschisă la 23 aprilie 2010.

31. Reclamantul nu a fost de acord cu Guvernul și a susținut că posibilitatea teoretică de a depune o plîngere la procuratură în timpul detenției, în practică nu există. Telefonul i-a fost confiscat la momentul spitalizării și orice încercare a sa de a contesta sau a protesta împotriva

legalității detenției sale era reprimată, și el era amenințat că va fi legat de patul său sau pus în cămașă de forță.

32. Curtea nu este convinsă de faptul că reclamantul avea acces la careva căi interne de recurs în timp ce era deținut în staționarul de psihiatrie din Bălți. În primul rând, avînd în vedere cum a fost spitalizat reclamantul și modul în care a fost respectată procedura legală în staționarul de psihiatrie, Curtea nu este convinsă de faptul că lui i s-ar fi permis să trimită vreo plîngere la procuratura. În orice caz, Guvernul nu a prezentat nici un exemplu al vreunei persoane care ar fi reușit să trimită plîngeri din staționarul de psihiatrie în legătură cu detenția sa. Cu toate acestea, chiar dacă presupunem că reclamantul ar fi reușit să depună plîngerea sa la procuratura, Curtea nu este convinsă de faptul că plîngerea respectivă ar fi avut vreo șansă de succes. În această privință, Curtea notează că procuratura a avut suficiente posibilități pentru a examina plîngerile reclamantului după eliberarea sa și că la 12 iunie 2009, aceasta a respins plîngerile reclamantului.

33. În ceea ce privește susținerea Guvernului precum că prezenta cerere este prematură, avînd în vedere desfășurarea procesului penal național, Curtea notează că autoritățile Republicii Moldova au avut suficiente posibilități pentru a efectua investigații pe marginea plîngerii reclamantului. Reînceperea urmăririi penale după comunicarea cauzei Guvernului nu este un motiv pentru a considera această cerere prematură; mai mult, noua urmărire penală nu a progresat din momentul inițierii.

34. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 5 din Convenție nu poate fi declarată inadmisibilă pe motivul neepuizării căilor interne de recurs. Curtea notează că această pretenție nu este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 (a) din Convenție. În plus, Curtea notează că cererea nu este inadmisibilă sub nici un alt temei. Prin urmare, aceasta urmează să fie declarată admisibilă.

B. În fond

35. Reclamantul a susținut că el a fost spitalizat fără consimțămîntul său și cu încălcarea articolului 5 § 1 din Convenție. Guvernul a susținut că nu se poate pronunța asupra acestei pretenții pînă nu există concluzia noii urmăririi penale inițiate după comunicarea prezentei cauze.

36. Curtea notează că articolul 5 § 1 din Convenție conține o listă exhaustivă de temeiuri, stabilite în sub-paragrafele (a) - (f), care permit lipsirea unei persoane de libertate. În consecință, nici o lipsire de libertate nu va fi legală, decît dacă aceasta se încadrează în unul din temeiurile prevăzute de aceste sub-paragrafe (a se vedea *Witold Litwa c. Poloniei*, nr. 26629/95, § 49, CEDO 2000-III).

37. Deși părțile nu au invocat temeiurile detenției reclamantului potrivit articolului 5 § 1, din poziția generală a Guvernului este implicit faptul că

detenția reclamantului cade sub incidența articolului 5 § 1 (e) din Convenție. Curtea nu constată nici un motiv pentru a hotărî altfel. Prin urmare, ea trebuie să stabilească dacă detenția reclamantului a fost sau nu justificată în termenii sub-paragrafului (e) al articolului 5 § 1 din Convenție.

38. Curtea reiterează că în hotărîrea sa în cauza *Guzzardi c. Italiei* (6 noiembrie 1980, § 98, Seria A nr. 39), a explicat că motivul excepției de la dreptul la libertate existent în sub-paragraful (e) este de a institui reglementări pentru detenția grupurilor vulnerabile pentru protecția acestora și/sau pentru protecția altora.

39. „Persoanele alienate” reprezintă acel grup vulnerabil în această cauză. Curtea reiterează că o persoană nu poate fi considerată „alienată”, în sensul articolului 5 § 1 și privată de libertatea sa, decât dacă sunt întrunite cel puțin următoarele trei condiții: trebuie demonstrat în mod credibil că persoana este alienată; tulburarea mentală trebuie să fie de o așa natură sau grad încît să justifice spitalizarea obligatorie; și valabilitatea spitalizării continue depinde de persistența unei asemenea tulburări (a se vedea *Luberti c. Italiei*, 23 februarie 1984, § 27, Seria A nr. 75 și *David c. Moldovei*, nr. 41578/05, § 39, 27 noiembrie 2007).

40. Curtea notează în primul rînd că procedura tratamentului obligatoriu la care a fost supus reclamantul, după cum este prevăzută de legislația moldovenească în vigoare, a fost totalmente ignorată. În special, ea notează că în conformitate cu articolul 32 din Legea cu privire la asistența psihiatrică, instanța judecătorească este cea care decide asupra spitalizării fără liberul consimțămînt al persoanei (a se vedea paragraful 27 de mai sus). Prin urmare, spitalul în cauză era obligat să se adreseze unei instanțe judecătorești pentru a obține permisiunea de spitalizare și să indice în cerere motivele pentru care era impusă spitalizarea, anexînd o copie a deciziei unei comisii de psihiatri. Niciuna din condițiile de mai sus nu a fost întrunită în această cauză și reclamantul a fost supus spitalizării și tratamentului medical în mod arbitrar. Această unică constatare ar fi fost suficientă pentru Curte să considere că a avut loc o încălcare a articolului 5 § 1 din Convenție în această cauză. Cu toate acestea, în scopurile de conveniență pentru a examina pretenția reclamantului în temeiul articolului 3 din Convenție, Curtea va examina de asemenea dacă s-a demonstrat în mod credibil faptul că reclamantul suferă de o tulburare mentală de o așa natură sau grad care să justifice detenția obligatorie.

41. Curtea notează că potrivit Guvernului și constatărilor procurorilor din Republica Moldova, reclamantul a fost spitalizat fără consimțămîntul său în baza unui document oficial, eliberat de medicul psihiatru A.G. de la spitalul din Rîșcani, prin care el era îndreptat la tratament psihiatric. Formulînd această concluzie, ei s-au bazat pe constatările psihiatrului A.G., care a declarat că l-a examinat pe reclamant la 25 februarie 2008, cînd acesta a fost adus în biroul său de către doi ofițeri de poliție care l-au arestat în aceeași zi (a se vedea paragraful 18 de mai sus). Curtea are rezerve

serioase în privința veridicității acestei declarații, deoarece explicațiile prezentate de medicul A.G. nu au fost confirmate de celelalte persoane audiate. În special, ofițerii de poliție care l-au arestat pe reclamant în seara zilei de 25 februarie 2008, au declarat că l-au adus direct la spitalul de psihiatrie din Bălți (a se vedea paragraful 17 de mai sus). Medicul de familie al reclamantului a declarat că documentul a fost obținut de la medicul A.G. de către sora reclamantului (a se vedea paragraful 14 de mai sus). Sora reclamantului a declarat că medicul A.G. i-a dat documentul fără a-l examina pe reclamant (a se vedea paragraful 16 de mai sus). Mai mult, declarațiile medicului A.G. nu corespundeau cu acțiunile sale, și anume faptul că doar la două luni după externarea reclamantului din staționarul de psihiatrie din Bălți, el i-a eliberat un certificat medical care confirmă faptul că el este sănătos mental, fără a face vreo remarcă că, doar cu două luni înainte, reclamantul a fost spitalizat la o instituție psihiatrică la inițiativa lui (a medicului A.G.) (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

42. În asemenea circumstanțe, Curtea concluzionează că la momentul spitalizării forțate a reclamantului, nu a existat expertiza vreunui medic cu privire la starea sa de sănătate sau cu privire la necesitatea efectuării unui tratament obligatoriu într-o instituție medicală. În consecință, Guvernul nu a demonstrat în mod fiabil faptul că înainte de spitalizarea sa reclamantul era alienat. Este adevărat că după spitalizarea în spitalul de psihiatrie din Bălți, reclamantul a fost diagnosticat de către medicii care îl tratau cu depresie paranoică; cu toate acestea, Guvernul nu a pus la îndoială faptul că aceste înscrideri conțineau informații potrivit cărora reclamantul prezenta un pericol pentru sine sau pentru cei din jur și că, prin urmare, tulburarea lui mentală era de o așa natură sau grad încât justifică detenția obligatorie.

43. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că spitalizarea reclamantului în staționarul de psihiatrie din Bălți fără consimțământul acestuia nu corespunde temeiului stabilit în subparagraful (e) al articolului 5 § 1 din Convenție și prin urmare, este ilegală și arbitrară. Corespunzător a avut loc o violare a articolului 5 § 1 din Convenție.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

44. Reclamantul s-a plîns pe faptul că supunerea sa unui tratament medical forțat în spitalul de psihiatrie a reprezentat un tratament inuman și degradant, contrar articolului 3 din Convenție, care prevede următoarele:

“Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

45. Guvernul a contestat acest argument.

A. Admisibilitatea

46. Curtea notează că această plîngere nu este vădit nefondată în sensul articolului 5 § 3 (a) din Convenție. În continuare, Curtea notează că aceasta nu este inadmisibilă sub nici un alt temei. Prin urmare, aceasta trebuie declarată admisibilă.

B. În fond

47. Reclamantul insistă că el nu este bolnav mental și susține că pînă la 25 februarie 2008 el nu a fost diagnosticat niciodată cu vreo boală psihică. Mai mult, în iunie 2008, el a fost examinat de o comisie de medici, care au constatat că el este sănătos. Reclamantul a susținut că a fost supus în mod ilegal unui tratament psihiatric care nu era necesar și că acest tratament i-a cauzat suferințe cumplite, care reprezintă un tratament inuman și degradant. Spitalizarea sa forțată a fost arbitrară, deoarece aceasta a fost dispusă fără vreo consultație medicală anterioară.

48. Guvernul a susținut că pretenția este vădit nefondată. Guvernul a invocat că spitalizarea reclamantului a fost necesară, deoarece el era bolnav mental și această concluzie era împărtășită de medicii de la spitalul de psihiatrie Bălți. Reclamantul nu a prezentat probe care ar fi demonstrat că el era sănătos din punct de vedere mental și a refuzat să fie supus unui examen psihiatric.

49. După cum Curtea a constatat în mod repetat, articolul 3 din Convenție include una din valorile fundamentale ale unei societăți democratice. Acesta interzice în termeni absoluți tortura, tratamentul sau pedeapsa inumană sau degradantă, indiferent de circumstanțe și comportamentul victimei (a se vedea *Labita c. Italiei* [MC], nr. 26772/95, § 119, CEDO 2000-IV).

50. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de gravitate pentru a cădea sub incidența articolului 3 din Convenție. Aprecierea nivelului minim de gravitate este relativă; ea depinde de toate circumstanțele cauzei, cum ar fi durata tratamentului, efectele fizice și mentale ale acestuia și, în unele cazuri, sexul, vîrsta și starea de sănătate a victimei (a se vedea, *inter alia*, *Price c. Angliei*, nr. 33394/96, § 24, CEDO 2001-VII; *Mouisel c. Franței*, nr. 67263/01, § 37, CEDO 2002-IX; și *Naumenko c. Ucrainei*, nr. 42023/98, § 108, 10 februarie 2004). Pretențiile cu privire la maltratare trebuie să fie bazate pe probe corespunzătoare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Klaas c. Germaniei*, 22 septembrie 1993, § 30, Seria A nr. 269). Pentru a aprecia aceste probe, Curtea adoptă standardul probei “în afara unui dubiu rezonabil”, dar adaugă că o asemenea probă poate să rezulte din coexistența unor concluzii suficient de puternice, clare și concordante, sau din presupuneri faptice

similare incontestabile (a se vedea *Ireland c. Angliei*, 18 ianuarie 1978, § 161 *in fine*, Seria A nr. 25, și *Labita*, citată mai sus, § 121).

51. În privința intervențiilor medicale la care este supusă o persoană deținută fără liberul ei consimțământ, Curtea constatat că o măsură care este o necesitate terapeutică din punct de vedere al unor principii medicinale bine stabilite nu poate fi în principiu privită ca inumană și degradantă (a se vedea, în special, *Herczegfalvy c. Austriei*, 24 septembrie 1992, § 82, Seria A nr. 244, și *Naumenko*, citată mai sus, § 112). Cu toate acestea, Curtea trebuie să fie satisfăcută că s-a demonstrat în mod convingător că a existat o necesitate medicală și că există și sunt respectate garanțiile procedurale pentru o asemenea decizie (a se vedea *Nevmerzhitsky c. Ucrainei*, no. 54825/00, § 94, ECHR 2005-II).

52. Reclamantul a susținut că detenția și tratamentul forțat ce i-a fost aplicat în spitalul de psihiatrie din Bălți i-au cauzat suferințe mentale severe, constituind un tratament inuman și degradant. În circumstanțele acestei cauze, Curtea nu constată nici un motiv pentru a nu fi de acord cu reclamantul și observă că nu s-a demonstrat faptul că a existat o necesitate medicală pentru a-l supune pe reclamant unui tratament psihiatric și prin urmare supunerea lui unui tratament forțat a fost ilegală și arbitrară (a se vedea paragrafele 41 și 42 supra). Mai mult, Curtea observă că tratamentul medical a fost de o durată considerabilă de patruzeci și una de zile și că pe durata detenției sale reclamantul nu a avut contact cu lumea exterioară (a se vedea paragraful 8 de mai sus). În opinia Curții, asemenea tratament ilegal și arbitrar i-ar fi putut trezi reclamantului cel puțin sentimentul de frică, agonie și inferioritate. În consecință, Curtea consideră că tratamentul psihiatric la care a fost supus reclamantul a constituit, cel puțin, un tratament degradant, în sensul articolului 3 din Convenție.

53. Prin urmare, Curtea conchide că a avut loc o încălcare a articolului 3 din Convenție.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 DIN CONVENȚIE

54. Reclamantul s-a plîns că urmărirea penală inițiată la cererea sa este inechitabilă și că, prin urmare, a avut loc o încălcare a articolului 6 din Convenție. Curtea reiterează că Convenția nu garantează dreptul de a continua urmărirea penală împotriva unei persoane terțe și că articolul 6 din Convenție nu se aplică procedurilor care au drept scop intentarea dosarelor penale împotriva persoanelor terțe. Prin urmare, această pretenție este incompatibilă *ratione materiae* cu prevederile Convenției, în sensul articolului 35 § 3 din Convenție, și urmează a fi respinsă în conformitate cu articolul 35 § 4 din Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

55. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

56. Reclamantul a pretins 16071 Euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material. El a susținut că a lucrat în St Petersburg, Federația Rusă pînă în decembrie 2007 și avea un venit permanent. Dacă nu ar fi fost spitalizat fără consimțămîntul său în spitalul de psihiatrie din Bălți, el s-ar fi întors la muncă în Federația Rusă și pînă la data prezentării pretențiilor sale cu privire la satisfacția echitabilă ar fi cîștigat 16071 Euro. De asemenea, reclamantul a pretins 20000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și a invocat că în urma spitalizării și tratamentului său forțat, sănătatea lui a fost prejudiciată și el a devenit emoțional vulnerabil.

57. Guvernul a susținut că reclamantul nu avea dreptul la vreo compensație cu titlu de prejudiciu material, deoarece nu există o legătură cauzală între încălcarea constatată în această cauză și prejudiciul material pretins de către reclamant. În ceea ce privește suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral, Guvernul a susținut că aceasta este exagerată

58. Curtea nu constată o legătură cauzală între încălcările constatate și prejudiciul material pretins; prin urmare, ea respinge această pretenție. Pe de altă parte, avînd în vedere gravitatea încălcărilor constatate în această cauză, ea consideră că este necesar să acorde reclamantului întreaga sumă pretinsă cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

59. De asemenea, reclamantul a pretins 774 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în instanțele judecătorești naționale și la Curte, dintre care 500 Euro reprezintă onorariul avocatului și cheltuieli de secretariat.

60. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă de reclamant, susținînd că aceasta este exagerată.

61. Curtea notează că reclamantul nu a prezentat probe privind plata onorariului avocatului său sau că un asemenea onorariu trebuie plătit. Prin urmare, luînd în considerație informația de care dispune și criteriile de mai sus, precum și faptul că reclamantul a avut cu siguranță cheltuieli de secretariat, Curtea consideră că este rezonabil să acorde reclamantului suma de 274 Euro pentru costuri și cheltuieli.

C. Penalități

62. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente .

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* plîngerile invocate în temeiul articolului 5 § 1 și articolului 3 din Convenție admisibile și restul cererii inadmisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a articolului 5 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a articolului 3 din Convenție;
4. *Hotărăște*
  - (a) că statul pîrît trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărîre devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care să fie convertite în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data executării hotărîrii:
    - (i) 20000 (douăzeci mii) Euro, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu moral;
    - (ii) 274 (două sute șaptezeci și patru) Euro, plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de costuri și cheltuieli;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o dobîndă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 11 octombrie 2011, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte